

Skyddsombud drev arbetsmiljöfråga till regeringen

Huvudskyddsombudet för läkarna på Akademiska sjukhuset i Uppsala överklagar ett beslut av Arbetsmiljöinspektionen till regeringen. Syftet är att få en arbetsmiljökonsekvensbedömning av neddragningar vid sjukhuset.

■ – Vi tycker att sjukhuset borde ha gjort en konsekvensbedömning. Det finns en enighet bland våra klinikombud att detta skulle överklagas, säger huvudskyddsombudet, tillika vice ordförande i Upplands allmänna läkarförening, Anna Rask Andersen.

I ett pressmeddelande från oktober förra året säger sjukhusdirektör Erik Hemmingsson: »Om 12 månader ska det vara 100 läkare färre på Akademiska sjukhuset än idag. Men neddragningen av antalet läkare ska inte påverka produktionen av sjukvård.« Se även LT nr 42/2003.

Inte heller har läkarna fått signaler om att kvaliteten ska sänkas.

Hur skulle då arbetsmiljön förändras för dem som blev kvar? Som huvudskyddsombud efterfrågade Anna Rask Andersen i höstas en konsekvensbedömning av effekterna på arbetsmiljön, se ruta. När detta inte ledde någons vände hon sig, enligt arbetsmiljölagens 6:6a§, i januari till Arbetsmiljöinspektionen med begäran att sjukhuset skulle föreläggas att göra en sådan riskbedömning. Då hade höstens beslut också börjat få effekt, bland annat hade ett antal vikarier fått sluta.

Inga skäl för föreläggande

Arbetsmiljöinspektionen, AI, meddelade dock inget föreläggande. I sitt beslut

Enligt Arbetsmiljöverkets författningssamling AFS 2001:1 om systematiskt arbetsmiljöarbete gäller följande:

8 § 2 st: »När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas. Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. I riskbedömningen skall anges vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.«

Läs mer på www.av.se

sa AI visserligen att det finns skäl att göra konsekvensanalyser och att dessa bör göras i samverkan med skyddsombuden. Men eftersom sjukhusledningen anförde att det ännu inte är klart exakt var på sjukhuset fortsatta förändringar kommer att ske under 2004 och att de förändringar som hittills skett är av »mindre dignitet, exempelvis att man inte återsätter vikarier, lägger om jour-schema etc« och att det blir respektive centrumchefs sak att utreda arbetsmiljökonsekvenser, så ansåg inte AI att det »för närvarande« fanns skäl att meddela föreläggande eller förbud. Däremot sa AI att man ska hålla ett öga på hur sjukhuset under året lever upp till reglerna för systematiskt arbetsmiljöarbete. Under året ska sjukhuset också omorganiseras, se LT nr 12/2004.

»Folk mår dåligt«

Men läkarna anser att förändringarna redan innebär och kommer att innebära ökad arbetsbelastning och ökad stress. Särskilt drabbas de genom att färre ska dela på jourerna, eftersom det i första hand är yngre och jourgående läkare som fått sluta. Och dessutom har bakjourerna på medicin sedan tidigare en tung uppgift med att jaga sängplatser.

– Vi anser att det är förändringar av dignitet om folk ska gå jour oftare. Det kommer att bli ännu värre och folk mår dåligt, säger Anna Rask Andersen.

Hon har överklagat AIs beslut till regeringen med yrkande om att Akademiska sjukhuset ska föreläggas göra en konsekvens- och riskbedömning med anledning av nedskärningarna.

Enligt Läkarförbundets arbetsmiljöexpert Ragnar Kristensson är det första gången en läkare i egenskap av skyddsombud driver en arbetsmiljöfråga ända till regeringen. Arbetsmiljöinspektionens bedömning att förändringarna varit av mindre dignitet i det här fallet tycker han är »ganska förvånansvärd«.

– För den enskilde läkaren har förändringarna påtaglig effekt, säger han.

FOTO: STAFFAN CLAESON

Anna Rask Andersen, huvudskyddsombud på Akademiska sjukhuset i Uppsala, är troligen det första läkarskyddsombudet som driver en arbetsmiljöfråga ända till regeringen.

Rättsläget är något oklart rörande exakt när i en förändringsprocess konsekvensbedömningar ska göras, till exempel om det måste ha skett innan besluten tas.

– Att konsekvensbedömning ska göras är alla överens om, men man är inte överens om när. I alla fall ska man ha gjort bedömningen innan man verkställer besluten, säger Ragnar Kristensson.

– Regeringen är den högsta instansen, och regeringens beslut kan få prejudicerande verkan. Min förhoppning är att få svar på när konsekvensbedömning ska göras, om de kraven är uppfyllda i det här fallet och om man uppfyllt kraven på att bedömningen ska göras i samarbete med skyddsombuden och medarbetarna.

Regeringen kommer att fatta beslut tidigast i augusti.

Elisabet Ohlin

elisabet.ohlin@lakartidningen.se

Så värnas arbetsmiljön vid neddragningar

■ Läkarförbundet uppdaterar nästa vecka sina rekommendationer för skyddsombud och andra som är intresserade av att bevaka att arbetsgivaren tar sitt arbetsmiljöansvar vid neddragningar i sjukvården. Vad säger lagen? När och hur kan man agera? Och hur tar man hjälp av Arbetsmiljöinspektionen? Rekommendationerna kommer att finnas på www.slf.se under Arbetsliv, konsekvensbedömningar. (LT)